

KÖZMŰVELŐDÉS

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI KATHOLIKUS HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
GYULAFEHÉRVÁR (VÁR)
Telefon szám 16.

LAPTULAJDONOS
Az Erdélyi Róm. Kath. Irodalmi Társulat.

ELOFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre — — — — — 8 kor
Félévre — — — — — 4 " "
Negyedévre — — — — — 2 " "
MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.

Szent-István király és nemzete.

Irta Prohászka Ottokár.

Szent István napján nemcsak alvajárók vagyunk, kik a régi dícső multon elálmélkodunk s legendás kódében hőseink képét szövögetjük, hanem arra a nagyságra szegezzük tekintetünket, mely nem mult, hanem jelen: — arra a küzdelemre gondolunk, mely nem történelem és legenda, hanem jelenvaló küzdelem, szívárgó vér, hősie áldozat. Úgy látjuk most, hogy ez a magyar nép még mindig az áldozatok népe, melyeket saját vérében hoz, — úgy tapasztaljuk, hogy a magyar nemzet ma is az európai egyensúly kerékgyágya, mely mikor béke van, mindig esikorog ki nem elégitett nemzetállami igényeitől, de mikor háború van, akkor nem esikorog, hanem forog-forog azért, mert föl van kenve saját áldozatos szellemének s önmérsékletének kenetével.

Tisztelet, becsület az ilyen népnek, mely tud lenni — nagyobb tud lenni önérdékénél: Ilyenkor látjuk, hogy mi rejlik benne: ilyenkor nyilatkoznak meg erői, melyek e küzdelmeket állják s vívják, ilyenkor ébred fel a nemzet géniusza, mely fölött eljárhatnak diestelen évtizedek is, de amely aztán egyszer valamikor

kípattan s a lapos jelenből hegyeket emel ki, hogy megrajzolja saját életének és értékének hegyesűcsokon vonuló határvonalmát.

Ilyenkor nyílik meg Szent István alakja is. Mintha kigyúlna a szeme s villámlanék koronája s aureolája! Ilyenkor érezzük meg, hogy ez az erő, ez a hit és szeretet, ez az öntudat s áldozat az ő öröksége: megérezzük, hogy fiai vagyunk, kik egy régi, még el nem prédált hazai jusson élünk.

Ha pedig kérдем, hogy mi is hát voltaképp az a régi magyar virtus s hol s merre keressem Szent Istvánnak a magyar népben liktető szellemét és erejét: hiába mondják nekem, hogy ez a nemzet lelke, hogy a nép géniusza, hogy a magyar föld párázata. Hiába mondják e szép nagy szavakat, mert érzem, hogy ezek csak elvont kifejezések s csak képletes szóvirágok. Tudom azt, hogy ami van, az mind egyedi és nem általános, hogy ami van, az mind valóság s nem elvont képzet. Azért aztán azt a nemzeti nagyságot és fölséget is s azt a nemzeti geniuzsi és áldozatkésziséget is nem mondva csinált népben s nemzetben, hanem az egyesben, ezekben a pihelő, földjüket, feleségüket s gyermekeiket szerető, Istenét féltő, lelket s lelkiismeretet gondozó buza-földjüket megszántó s kötelességet teljesítő férfiakban

keresem s találok, bennük, kiknek lezet adok, kiknek szeretetét szeretettel visszazonom, feleségüket s özvegyeiket tiszteltem s árváikat magaménak tekintem. Ők a nép, a nemzet! S mi velük Szent István népe!

Mi teszi a nemzetet? A honfiak összessége! S mi teszi a honfit, a magyart olyanná, amilyen? Nagy hit, nagy tisztesség, nagy szeretet! S e ponton nyílik meg szemem előtt a kilátás Szent István király történelmi hivatására s gondolom, helyesen fogom fel, ha azt mondom, hogy ezekhez a valóságos honfimilliókhoz s minden egyeshez van a szent királynak küldetése s hozzájuk, gondjukhoz s szeretetkőhöz van szava. Nem a nemzetnek, hanem minden egyes magyarnak lelkébe akarja beleégetni eszményi kereszténységét — nem az elvont nemzetet, hanem minden egyesnek akar átjárni a kötelességtudásnak, tisztességnek s a becsületnek meleg lelkével — nem a mondva csinált nemzetnek ködképpén, hanem minden egyesnek szemükrén akarja tükröztetni saját lelke képét, melyet az áhitat s a ragaszkodás fest meg s melyet a bizalom fest alá melegen s a gond árnyal meg sejtelmesen. Ilyenkor, ha így érzünk s mind-egyiknek lelke Szent István lelkével kapcsolódik, értjük csak meg igazán, hogy rokonai vagyunk mindnyájan — hogy közünk van hozzá, mint rokonvérnek vérhez s hogy a merre ő járt, arra vezet a mi utunk s hogy ahol ő lakik — fönt s nem a posványban — ott van a mi hazánk is, a krisztusi érzések s a magyar vérbe oltott megváltó kegyelem szíziarába.

Ezt a jó, áldott s erős lelkületet kívánom Szent István napján a magyar haza minden fiának és leányának.

Sajnos azonban ezt a mértéket nem ítőtük meg mindnyájan! Nem csoda, hisz a háború nem a javulásnak s nem az erkölcsi nemesülésnek az ideje. Sőt ellenkezőleg. A háborúban felülkerekedik az ösztönösség s erőszak s attól zavarodnak meg aztán az erkölcsi fogalmak. A pusztulás és a napszámba végzett emberirtás mintegy megbénítja az erkölcsi érzéket s a szenvedély nemcsak a harctéren, hanem a front mögött is átsap a tiz-parancsolat szentelt korlátain. Mikor az erőszak s a hűtlenség és szőszegés a kegyetlenség vérözönében fűröszi a népeket, — mikor annyi hitványság s hazugság föl-emelt fővel vonul végig a világ színpadán:

Az őszi rózsához.

Irta: Kelemen Andor.

Már te is eljöttél
Újra illatozva
A béke reményét
Illatodban hozva,
Illatoddal hoztad
Csak vidd szerte-széjjel
A lány szellő szárnyán
A zúgó szélvésszel . . .
A zúgó szélvésszel!
A lány szellő szárnyán
Szállj el szépen. . . lopva
Síró palotákhoz
Zokogó kunyhókba . . .
A zúgó szélvésszel
Menj, száguldj el messze,
. . . Hol Világok mérik
Acélukat össze,
Nemzetek csatáznak
Kínos, nehéz harcban . . .
Hol szittya unokák

Szilaj lába dobban . . .
Hol a bérletetőkön
Vérrózsák fakadnak,
Hogy feslését szüljék
Százszernyi jajnak . . .
Százszernyi jajnak!
Menj száguldj el szerte
S valahol megállasz
Szüntesd a könnyeket
S vigasztalást áraszsz.
Csepegtesd illatod
A fájó sebekbe
A sajgó szíveket
Balzsamoddal kend be
És susogd el nekik,
Hogy mire még egyszer
Bódító, balzsamos
Illatoddal jösz el:
Megújul az Élet,
S a könnyük helyére
Boldogan kacag az
Örök Béke fénye . . .
Örök béke fénye! . . .

Oberbauer A. utóda

Budapest, IV. Váci-utca 41.
A legjobb hírnévnek örvendő és legrégebb egyházi szerek ruhák,
zászlók, stb. gyára — Arjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

akkor nem csodálom, hogy elő mer bűjni rejtekeiből a ledér, piszkos bűn s iehér szoknyában — pedig a szappan drága — sétál és csábít a szemtelenség.

De hát mindezek dacára ragyogó dícsugárzatban áll fölöttünk Szent István király alakja s rámutat az örök érvényű erőkre s mintahogy a napugár a legerősebb szélben is, hol minden reszket és zörög, zavartalanul s elhomályosodás nélkül világít s mintahogy a vizesés fölött, hol hullám hullámra szakad s porrá törve ködfelhőkben emelkednek a vízcepppek, megszakítás nélkül boltozódik a szívárvány: úgy világít lelkünkben Szent István erénye és iveli át a sírokat s a családokat s a nemzet veszteségeinek örvényeit.

Szemünkben e sugárral s szívünkben a békesség s szívárványával megálljuk helyünket s legyőzzük az áldozatos idők nehézségeit.

Felismerhetetlen orgona.

Még most is az ákosfalvi háborús átállás hatása alatt vagyok.

Esti 9 óra van. Összehúzzák a harangokat. Valami nagy örömhírnek, vagy nagy bajnak kell lennie! A községbe beérve tudtuk csak meg, hogy a nép óhajára kezdődik ily későn a litánia, mert 9 órára mindenki elvégzi a mezei és házi munkáját és így örömmel igyekszik a templomba egy kis hálaadásra. — Én is a templomba siettem. — Már távolról hallszik a nép egyöntetű, modernizált éneke. Az oltárról hiányzik a pap, a kórusról meg a kántor. De azért szól az orgona, jól halad az ének: a pap is jelen van, csak-hogy mint kántor vezeti a nép énekét orgonán kísérve. — Vége egy versszaknak. Csodálatosan szépen megy az ének. Ez hatotta meg a közönséget is annyira, hogy a háború kezdete óta örömmel és buzgósággal vesz részt a hadi litániákon. Sőt a más vallásúak is örömmel keresik fel a templomot, igaz, hogy inkább a zene kedvéért. A munkájukkal elfoglalt szomszédok pedig ablakot, ajtót nyitnak, vagy kint dolgoznak, csak hallhassák az orgona magasztos hangját. Most érezhető igazán, mily lélekemelő egy jó orgona: és mily nagy szolgálatot tesz az áhitatt fölkelésében és fönttartásában!

Hogy lett az ákosfalvi régi 6 változatú orgonából 24 regiszteres, 2 manuális nagyszerű orgona? Úgy, hogy a község művész hajlamú plebánosa elkérte a környék néhány új orgonás templomának elhanyagolt orgonáspijait. Amialatt sokan mosolyogtak lehetetlennek látszó tervén, ő azalatt fáradozott, áldozatokat hozott, és ma már áll a Nyárádmenté, sőt az egész Erdély hasonló falvainak páratlanul álló hángszer-királynője.

Most még szívesebben látogatja a templomot úgy az intelligencia, mint a más-vallású közönség, csak-hogy zenét halljon. Persze ott nem az az elv járja: ha van orgonaszó, jó; ha nincs, úgy is jó! Ott nincsenek újítató-mizériák, mert ott nem mostohája a templomnak az orgona!

Ezért kérem az egyházközségek intelligens embereit, hogy az orgonára legyen

gondjuk! A kántor is egész másképp fog azon játszani! — A pótlás, az átalakítás nem nehéz és nem is oly költséges. Pár száz koronával az ákosfalvi mintájára igen szép és hatásos orgonát lehet előállítani. Csak az orgonakészítő lelkiismeretes legyen és szakértő vegye át. Minden e célra fordított korona meghozza más oldalon a gyümölcsét. És nincs az megírva sehol, hogy az orgonát addig kell eredetiben megtartani, amíg — kiszervend. Nem hiszem, hogy művelt lelket érintetlenül hagynának e gondolatok!! Nem fokozná-e a harctérről hazatérő hűveinknek és kántorainak örömet, buzgóságát az orgona új hangja? Ennél alkalmasabb háborús emléket talán nem is adhat az egyházközség templomának és vitéz fiainak. — Gondoikozunk és cselekedjünk!! — És az összeg? Ahogy az ákosfalvi plebános semmiből előteremtette nemcsak az orgonát és átalakításának árát, hanem a nyárádmenti nagy harang-, a sekrestye építésének-, az iskola felszerelésének-, a backamadarasai iskola- templomnak- és tanítói laknak árát; továbbá páratlanul felszerelte iskoláit és még igen sok hasznos dolgot létesített, elkezdve a zeneekkartól a háborús gyermekelőadásokkal, a téli szabadoktatásokkal együtt fedezett nélkül: miért ne sikerülne másoknak is?!! Igaz, hogy ő a képével és gazdasággal nem törődik annyit, mint a híveivel és a kultúrával. Sok követőt kívánunk neki!

Szerdahelyi kántor.

A „Gyergyó” név eredetéhez.

A Gyergyó név eredetének kérdése nagyon sok írónkat foglalkoztatta már. Egyesek a György-jó-ból (György folyó; a jónak egyik régi magyar jelentése: folyó), mások a György-jó-ból (György-java, földje) származtatják, Czirbusz Géza pedig a szlovén „brdo” (hegy) vagy a szintén szlovén „dvrje” (erdőség) magyarításának, ill. átalakításának tartja. Közlönte Béla (Gyergyó története 31.) Pray György után Szt. György nevéből származtatja, szerinte a Gyergyó szó a Georgiának elolvasított alakjából (Giorgio) ered. Legújabbban Görög Joachim foglalkozott e kérdéssel (l. a „Közmuvelodés”nek 1914. szept. 12-i sz.) s azt állítja, hogy a Gyergyó név a György régi magyar alakjának ((Gyuok, Gurk) és a birtokviszonyt jelentő szláv „ov” egyesüléséből támadt.

Közlöntének és Görögnek alapján egyező nézetéből kiindulva és az ő adatainak részben való felhasználásával könnyű most már megállapitanunk, hogy a Gyergyó név tényleg a Georgius szóból származik. Régi okleveleinkben Gyergyó neve rendszeren a Gírgio alakban fordul elő. De Gírgio névvel jelölik 17. századi történetírónk a Duna mellett Gyurgyevót (Dzsurdzsevo) is. Így hívja Boros Tamás is, ki 1618. évi tavaszi portai útjából ismerte e várost (Mikó: Erd. Tört. Adatok, II. k. 9. l.). Egy más helyen meg egyenesen Gyurgyónak írja, ahogy a csíkiak ma is hívják Gyergyót (Kemény: Erdélyország Történeti Tára, II. k. 17. l.)

Ugyancsak Gyiryó néven fordul elő Gyurgyevo Nagy Szabó Ferenc krónikájában is (Kemény id. műve, I. k. 45. l.). Gyurgyevóról tudjuk, hogy azt a genovaiak alapították a 14. században San Giorgio (Dzsordzso, Szt György.) néven. Ha az említett időben Gyergyót is azzal a névvel jelölték, mellyel a mai Gyurgyevót, valószínű, hogy a Gyergyó név eredete is abban a szóban rejlik, amelyben a Gyurgyevóé, azaz a Georgiában, illetve ennek az elolvasított alakjában, a Georgio-Giorgióban. Ebből Georgio, ill. Giorgio névből lett azután a magyar nyelv egyik törvénye értelmében a lágyabb hangzású Gyergyó. Ime Gyergyó nevének eredete történelmi forrásaink világánál. bgydr.

A tulajdonjog és rekvirálás.

A rendes idők állapotaihoz szokott és aszerint gondolkodó emberek nagy része nem érti meg a mai rendkívüli időnek állapotait: a háborús jogot és filozófiát. Ennek tudható is, hogy sokan tünődnek azon, hogy miként rendelkezhet az állam avval, ami az „enyém”, sőt olyanok is vannak, kik bizalmas körben egyenesen „szentesítet rablás”-nak nevezik a rekvirálást. De nincs igazuk.

Az állam a polgárok életéről, biztonságáról és saját fennmaradásáról isteni rendelés folytán köteles gondoskodni és e fő-cél értelmében jogosítva van cselekedni, még ha cselekménye kisebb rendű, az az személyes célokba beleütközik is. Ugyanis a magánérdek alárendelendő a közérdeknek. Ezért nem rablás a rekvirálás, mert az elvétel ellen a tulajdonosok és zserüen nem tiltakozhatnak. Hiszen tiltakozás észszerűtlen ott, ahol életről, pláne többek életéről, vagy még inkább egy nemzetnek létérdekéről van szó. Rablást csak az észszerű tiltakozás dacára történő eltulajdonítás képez. Különböző végeredményben mindenhez a Haza juttatott, az ő bányái termik a fémeket, melyeket szükség esetén a haza, mint sajátját — visszakövetelheti.

Kivételt képeznek a felszentelés által Isten tulajdonába átment s a világi használatból kivont tárgyak. Ezek — bár emberek kezelik — Isten tulajdonát képezik, ki felette áll az államhatolmnak.

A különösen Istennek rendelt dolgokat tehát senki sem veheti el s így ezek nem eshetnek rekvirálás alá.

A római pápa, mint Isten földi helyettese, Isten nevében lemondhat ezekről is s kiszolgáltatathatja őket, sőt ezen hatalmat a püspökökre is átruházhatja, de ilyen egyházi kiszolgáltatás nélkül szentesítetors volna azokat bármely célból is világi dologra fordítani.

Ami a harangokat illeti, azok nem esnek azonos elbirálás alá, minthogy azok nem közvetlen, hanem csak másodlagos istentiszteleti célt szolgálnak, s ezért nem tekinthetők kizárólagos isteni tulajdonnak, főleg, mivel világi vonatkozású dologra p. l. tűzjelzésre való használatuk is megengedett. Az egyház iránti tisztelet azonban megkivánja s az állami tapintat és az egyházzal szemben tanúsítandó gyengédség

meg is teszi, hogy a harangokra vonatkozólag is — mellőzve minden erőszak látogatását, — megállapodásra jusson előzetesen az egyházi vezetőséggel, mely mindenkor a legmesszebbmenő áldozatkészséggel és hazafias tevékenységgel támogatja és támogatja szükségleteiben az államot. Páris Lajos.

H I R E K.

— **Augusztus 18.-a a székesegyházban.** Aug. 18.-án a székesegyházban ünnepi szentmise volt, melyen a katonai és polgári hatóságok ünnepi díszben vettek részt. Sok hála és kérés imá szállt fel a Mindenhatóhoz az agg uralkodóért, kire minden szív a jó Isten áldását kérte.

— **Kinevezés.** Dr. Zombory Lászlót az igazságügyi miniszter a kolozsvári áll. javítóintézet lelkészévé nevezte ki.

— **Papnövendékek figyelmébe.** A papnövendék intézet előjárósága értesíti tisztelendő növendékeit, hogy megérkezésüket szept. 7.-én estére várja. Szept. 8.-án lesz a Veni Sancte és törvényolvasás. Ha valaki a jelzett időben meg nem jelenhetne, előzetesen hozza az előjáróság tudomására, jelezve egyúttal az okot is, mely őt megjelenésében gátolja.

— **Finevelői alapítványok adományozása az erd. róm. kath. Státus finevelőiben.**

Az erd. róm. kath. Státus igazgatótanácsának f. hó 12.-én tartott ülésében a fennhatósága alá tartozó finevelőintézetekben alapítványért folyamodók közül a következők nyertek alapítványt:

A kolozsvári Szent József finevelőintézetben: Jakab Lajos, Szigethy Aladár, Benedek Géza, Kovrig Gyula.

A kolozsvári Mária Theresia finevelőintézetben: Vasas Tibor Jenő, Baumgarten István, Grónai Andor, Kiss Vince, Skalond Ferenc, Szónay Endre, Rác L. Hirschfeld Jenő, Bogdán Károly, Ferenczy József, Bulbuk Lajos.

A csíkszeredai finevelőintézetben: Rusz Sántha Elek, Sárosi Mihály, Orbán János, Kovács Ambrus, Páll Márton, Szekeres Gergely, Virág Lőrinc, Demes Gábor, Katona József, Ferenczy Károly, Ambrus Imre, Csizsér Tivadar, Nagy András, Dávid Lajos, Csató András, Kovács János, Miklós Sándor, Kolozsvári Silye András, Tekse András, Zsigmond Kálmán.

A gyulafehérvári finevelőintézetben: Thomandl Ernő, Váradai Dániel István, Stitz Géza, Votsch Dezső.

A kézdívársárhelyi finevelőintézetben: Péterffy Mihály, Mihály László, Cseh András, Kiss Ödön, Mikó Ferenc, Keserű Sándor, Fejér Gábor, Hosszú Béla, Opra Gábor.

A marosvásárhelyi finevelőintézetben: Czibalmos Lajos, Tóth Menyhért, Farkasházy Arthur, Csákány Dezső, Kamenyiczki Antal, Sós Károly, Szabó Mihály.

A székelvudvarhelyi finevelőintézetben: Márton András, Takó József, Pap Antal, Baróti Dénes, Ferencz Lajos, Bernáld György, Csibi Ferenc, Lázár Albert, Barabás György, Takó Károly.

— **Főorvosi kinevezés.** Gróf Csekonicz Endre királyi biztos, egyleti elnök dr. Roska János tartalékos cs. és kir.

főorvosnak Gyulafehérvárt a magyar Vöröskereszt egyetel körül szerzett érdemei elismerésül a „magyar vörös-kereszt egyeteli főorvos” címet adományozta.

— **A Népszövetség új röpirata** a maximálásokról és a fogyasztás szabályozásáról. A Kath. Népszövetség, mint az elmúlt esztendőben is a tagok számára röpiratban ismerteti a kormánynak azon rendelkezéseit, amelyek az új gazdasági év mezőgazdasági terményeinek forgalombahozatalára, árára és a fogyasztására vonatkoznak.

A röpirat ismerteti először a termények zár alá vételéről szóló kormányrendeletet és ennek keretében, hogy kinek mennyit szabad saját fogyasztása számára megtartani, illetőleg vásárolni.

Ismerteti azután a búzának, rozsnek, kétszeresnek, zabnak, árpanak, kölesnek hatósági árát, valamint a szabályokat, amelyeket az eladásnál és vásárlásnál büntetés terhe alatt mindenki szemmel tartani köteles. Ez a kormányrendelet intézkedik az őrlésről is, amelyben hogy milyen lisztet kell őrlőni a különféle súlyú búzákból. Végül közli a korpára és szilvára vonatkozó hatósági árszabást.

A röpiratot a Népszövetség a postaköltség ellenében bárkinek és bármilyen mennyiségben rendelkezésére bocsátja. Egy példányos rendelésnél 10 f. levélbélyegben beküldendő, 10 péld. rendelésnél darabonként 5 fill. számít a portóköltség fejében. Egyelőre magyar és német nyelven jelent meg, és megrendelhető ezen a címen: Kath. Népszövetség, Budapest, IV. Ferenciek-tere 7.

— **A nyári hőség veszedelmei** kétségkívül a csecsemőre nézve a legnagyobbak, mert a legtöbb esetben egy megfelelő, megbízható táplálék hiányzik. Adjon azonban kedvencének Nestlé-féle gyermeklisztet, mely készítmény már nemzedékről-nemzedékre számtalan esetben oly fényesen bevált. s azáltal nemcsak sok bánattól óvja meg magát, hanem kis gyermeke szép fejlődésében is gyönyörködhetik. Próbadozokat kívánatra azonnal teljesen díjtalanul küld a Henri Nestlé cég, Wien, I., Bieberstrasse 18 e.

IRODALOM.

Új könyv az öröklési jogról. A háború a hagyatéki ügyek számát a dolog természete szerint tetemesen megszorította, minél fogva az örökösödési jogviszonyok rendezése és az ezekből keletkező vitás kérdések és perek egyre több dolgot adnak azoknak a hatóságoknak és bíróságoknak, melyek a kérdések és jogviták elintézésére vannak hivatva.

Ez okból időszerű és közhasznú vállalkozásnak tartjuk Dr. Harmath Jenő és Dr. Negrea Camill munkáját, mely az osztrák polgári törvény könyv hatályosságának területén érvényes öröklési jogot 17 nyomtatott iven fogja tárgyalni és f. év szeptember végén az Erdélyrészi Jog Közlöny kiadásában kerül sajtó alá.

E könyv az erdélyrészi Jogi Közlöny kiadóhivatalánál (Kolozsvár, Deák Ferenc Utcá 42 sz.) 12 K. 40 f. előfizetési árban megrendelhető vagy előjegyezhető.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Kovács F. Tövis. A vasut nem tehet róla. Sok a munka, kevés a munkás, kevés a vágy. A 24 órás szolgálat és csak 12 órás pihenés természetesen nagyon kimeríti az idegeket, de már is kezdenek mindenütt az egyenlő szolgálati és pihenési időre visszatérni.

Marosvécs. Rendben. Ez évre nem tartozik. Szív. üdv.

Bálint S. Többen jelentkeztek, de mind annyian azt írják, hogy már egyszer próbáltak és nem sikerült.

Péterffy L. Sárhegy. Szív. üdv. a német vendégnek is. Remélem eddig ő is megtanult magyarul.

Török F. Apanagyfalu. Levelemre válaszolt még nem kaptam. Ebből azt következtetem, hogy vagy a levél vagy a válasz nem jutott rendeltetési helyére.

Tejcsarnok. Már annyira vagyunk, hogy a legnagyobb nyári hőségben is el lehet a tejet Csikmegyéből Budapestre sőt Bécsbe is szállítani, anélkül, hogy a tej összemenne. Jég kamarás vonataink is vannak és jeget nyáron is lehet előállítani. Budapesten pedig óriási a tej mizéria. Hát ha a Csikmegyében teljesen fölösleges tej összegyűjtésére megalkítja a csikmegyei fiókot, naponta előállíthatat legkevesebb 50—60 ezer liter tejet.

Több levélre a jövő számban.

Pályázati hirdetés.

A türkösi (Brassó m.) róm. kath. egyháztanács kántortanítói állásra pályázatot hirdet.

Jövedelem: 300 kor. kepe, 402 kor. különféle alapokból, a többi államsejtel, azonkívül stóla.

Lakás: 3 szoba, nyárkonyha, kamara, kert.

Teendők: osztatlan iskola vezetése. kántori teendők pontos végzése.

Pályázati határidő: a szokásos okmányokkal aug. 30. Választás szept. 3-án. Személyes megjelenés önköltségen szükséges.

Pályázati hirdetés.

A *gyergyóalfalui* róm. kath. elemi iskolához két tanerő helyettesítésére pályázatot hirdetek. Határidő aug. 30.

Fizetés 800—800 korona és lakás 2—2 szobával. A pályázatok alábbi címre küldendők:

Salati Ferenc, egyh. tan.-isk. sz. eln. h. Gyergyóalfalu.

Sz.: 9934.-1916. kig.

Hirdetés.

Gyulafehérvár szab. kir. város közönsége egyik *Mozgófénykép-színházi előadási jogát* szabad versenytárgyalás illetve nyilvános árverés útján 1916. október 1.-étől 1922. október 1.-éig ter-

jedő 6 évre a legtöbbet ígérőnek bérbeadja.

Az árverési feltételek a városi tanács segédhivatalában megtekinthetők.

Az árverés 1916. augusztus 27.-én d. e. 11 órakor a Városház tanácstermében előszóval fog megtartatni, a szóbeli árverés megkezdéséig azonban 300 korona bánatpénzzel ellátott szabályszerű írásbeli ajánlat is elfogadtatik, melyben ajánlattevő kijelenti, hogy az

árverési feltételeket ismeri és azoknak magát aláveti. Minden árverelő tartozik 300 K. bánatpénzt letenni és az árverési feltételeket aláírni. Az írásbeli ajánlattevő is jogosult a szóbeli árverésen részt venni és írásbeli ajánlatát felelmeni.

A kikiáltási ár 1000 korona.

Gyulafehérvár sz. kir. város tanácsának, 1916. augusztus hó 5.-én tartott üléséből.

Dr. Roska Miklós, polgármester.

Fényképészeti cikkek!
gyári árban kaphatók!
Schäser Ferencz
a könyvkereskedésében Gyulafehérvárt. o

FLEMMICH A. FIAI

sima és mintázott selyemszövetek meckanikai szövődése

WIEN, Alapított 1838. **GYÁR:**
VI., Webgasse 43. 600 alkalmazott. Römerstadt, Mähren.

Készítmények:

templom-, zászló- és kárpitszövetek

minden stílusban, valamint

KÉSZ MISERUHÁK

dus választékban, mindenféle és ókeresztény formában is.

Eladás közvetlen a gyárból a legolcsóbb árban történik

Miseruhák javítása elvállaltatik. Költségajánlat díjmentes.

Fleischer János

(Keresztény katolikus cég.)
egyházi ruha és reverenda szabó
PÉCS, Ferenciek-utca 9. sz.

Évek hosszú gyakorlata képesít a legjobb szabású, minőségű és finoman kidolgozott reverendák és címádák, papi civil öltönyök előállítására. Üzletemet első sorban

Egyházi ruhák

készítésére rendeztem be. **Mindenemű egyházi ruhák:** casulák pluvialék velumok, baldachinumok minisztráns ruhák zászlók, lobogók, karingek, álbák, kehelyruhák stb. készíttetnek.

Nem kell sem Budapestre sem Bécsbe menni. Üzletem versenyképes minden pesti vagy bécsi céggel úgy szabászat, mint ár és minőség tekintetében. — Tessék meggyőződni róla.

Egyházi ruhák javítása olcsón és jól eszközöltenek. — Költségvetés és árjegyzék ingyen!
Személyesen is megjelenek.

Egyházi nyomtatványok jegyzéke.

A főtisztelendő papság becses figyelmébe ajánlja raktárát következő nyomtatványok- és cikkekben:

Januári Relációk.

- I. sz. Reláció Apographa et tabellaris conspectus Matricularum. rsz. 366.
II. sz. Reláció: Kegyeselői adományok. rsz. 366.
III. sz. Reláció: U. e. esp. részére. rsz. 367.
III. sz. Reláció. Az elmúlt évben tett új alapítványokról rsz. 368.
IV. sz. Reláció. Az elmúlt évben szerzett új ingatlanokról. rsz. 369.

Februári Relációk:

- V. Reláció. Ehhez tartoznak:
1. Pénztári napló, küli. rsz. 370, ive 6 f. ugyanaz beliv. rsz. 370b. ive 6 f.
2. Rovatos kimutatás az egyház jóvédelmző alaptökéiről küli- és beliv rsz. 371 k. és 371 b. ive 8 f.
3. Letár, küli- és beliv rsz. 372, 372b. 8 f.
4. Kimutatás az év végén vagyoni állapotról küli- és beliv rsz. 374-b. 10 f.
VI. Reláció. Nyugdíjalap, kíségitőalap részére szóló befizetések, rsz. 375 6 f. (Csak esperesek részére.)

Márciusban Reláció nincsen előírva.

Áprilisi Reláció.

- VII. Reláció. Papi húsvéti lelkigyakorlatokról szóló jelentés, rsz. 376. 6 f. (Csak esperesek részére.)

Májusban Reláció nincsen előírva.

Juniusi Relációk.

- VIII. Reláció: Első áldozásról s a húsvéti időben végzett gyónásokról szóló kimutatás. Rsz. 377.
VIII. Reláció: (U. e. esp. részére, rsz. 378.
IX. Reláció: Tavaszí koronagyűlés jegyzőkönyve. rsz. 379. (Csak esperesek részére.)

Juliusi Relációk.

- X. Reláció: Iskol. szoló jelentés, rsz. 380.
X. Reláció (B. I.): Fiúgyerm. isk. kimut. Esperesek részére rsz. 408.
X. Reláció (B. II.) Leánygyerm. isk. kimut. Esp. r. rsz. 409.
XI. Reláció: Hitoktat. szoló jel. rsz. 381.
XI. Reláció: U. e. esperesek r. rsz. 382.

Augusztusi Reláció.

- XII. Reláció: Kath. egyesületekről szóló jelentés, rsz. 383.
XII. Reláció: U. e. esperesek r. rsz. 384.

Szeptemberi Reláció.

- XIII. Reláció: Plebániái schematismusi adatok. rsz. 385.
XIV. Reláció: Szerzetesházak schem. adatok. (Csak házfőnökök r. rsz. 386.
Novemberi Reláció.

- XV. Reláció: Őszi koronagyűlés jzkv. Csak esperesek r. rsz. 387.

Decemberi Reláció.

- XVI. Reláció: Főesperesi látogatásról szóló jelentés. (Csak esp. r. rsz. 388. Minden egyes Reláció nyomtatvány ára rendes viszonyok között 6 fillér, most azonban, a papir, nyersanyag és munka-

bér emelése folytán 8 fillérre kellett emelnünk.

Különféle egyházi nyomtatványok:

- Matricula Baptisatorum. Bel és külv. rsz. 389 b. és 389 k.
Matricula Confirmandi. rsz. 390
Matricula Copulatorum. rsz. 391.
Ejegyzési anyakönyv. (Liber Sponsalium.) (Magyar ny.) rsz. 392.
Matricula Conversorum. rsz. 393.
Matricula Apostatorum. rsz. 394.
Matricula Defunctorum. rsz. 395.
Matricula Mixta Matrimonia. rsz. 396.
A csupán polgári házasságot kötöttek anyakönyve. rsz. 397.
Ügyviteli napló. 1 old. 10 tétel.) rsz. 398.
Fennit nyomtatványoknak ive 12 fillér.
Extractum Baptsiat. drb. 6 fill. rsz. 399.
Extr. Copulatorum. drb. 6 fill. rsz. 400.
Extr. Defunctorum. drb. 6 fill. rsz. 402.
Bérmálási lap. 100. drb. 1.60 f. rsz. 402.
Hirdetési bizonyítvány. drb. 2 f. rsz. 403.
Idegen jegyesekről szóló értesítőny. drbjá. 2 fillér. rsz. 404.
Kötelezvény. (Kisebb tőkéről.) (3 f.) 405.
Kötelezvény. (Bekebelezésre.) (3 f.) 406.
Szt. mise után végzendő ima. (10 f.) 407.
Háziláds, a ház és családnak Jakab apostol szerint való lelki megáldás. 38×51 cm. nagyságú tablau, a Fájdalmas Szűz és sok Szentek képeivel ellátva. Fekete nyomásban. (Színezve 2 kor.-val drágább.) ára: példányonként 60 f.
Pecsenyomó rézből, 4—6 kor.

Kaphatók: a Püsp. Lyc. Könyvnyomdában Gyulafehérvárt.

A szerkesztésért felelős: Péter Antal.

Nyomatott a Püspöki Lyceumi Könyvnyomdában (Schäser Ferenc) Gyulafehérvárt.